

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

MOLIYAVIY HISOB ASOSLARI
FANINING O'QUV DASTURI
(masofaviy ta'lim shakli)

Bilim sohasi:	400000	- Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410200	- Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2026

26.06 Mazkur o'quv dasturi Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2026-yil 11-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur o'quv dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 27.06 11-sonli yig'ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

Alikulov A. – i.f.d. professor, Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida mudiri professor.

Fayzullayev M. – Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida assistenti.

Taqrizchilar:

Mardonov M. – i.f.b.f.d.(PhD), dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika" kafedrasida mudiri dotsent.

Muxammadiyev Z. – i.f.d.(DSc), "Saturn Metal Qayta Ishlash" MChJ direktori.

1. Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi MHA1405	O'quv yili 2026-2027	Semestr 4			ECTS – Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	O'quv rejadagi tartib raqami 60410200 – 1.21			Haftadagi dars soatlari 4	
Fanning nomi Moliyaviy hisob asoslari	Jami yuklama (soat)	Auditoriya mashg'ulotlari jami – 60 soat, shundan:			Mustaqil ta'lim (soat)	Kurs ishi
	150	Ma'ruza	Amaliy	Lab-ya		
		30	30	-	90	-

2. Fanning mazmuni
Fanning maqsadi – talabalarga xo'jalik yurituvchi subyektlarda me'yoriy-huquqiy hujjatlar asosida buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish, hisobda to'g'ri aks ettirish, moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish, professional xizmatlarni ko'rsatishni tashkil qilish bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni va ko'nikmasini o'rgatish. Fanning vazifalari – buxgalteriya hisobining konseptual asoslarini, buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil qilishning huquqiy-tashkiliy asoslarini, xo'jalik aktivlari, majburiyatlari, kapitali va moliyaviy natijalarini hisobda to'g'ri aks ettirish hamda moliyaviy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish bilan tanishish.

3. Ta'lim natijalari (TN)
<i>Kasbiy kompetensiyalar:</i>
TN1 Moliyaviy hisobotning nazariy va uslubiy asoslari, moliyaviy hisobot shakllari va ularni taqdim etish bo'yicha bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2 Moliyaviy hisobotning ichki va tashqi foydalanuvchilar uchun zarur ma'lumotlarni moliyaviy va boshqaruv hisobidan hamda hisobotlardan olish bo'yicha bilimga ega bo'lishlari kerak ;
TN3 Moliyaviy hisobot buxgalteriya balansi, moliyaviy natijalar to'g'risida hisobot, tushuntirishlarni taqdim etishni bilishi kerak;
TN4 Moliyaviy hisobot pul oqimlari to'g'risida hisobot, xususiy kapital to'g'risida hisobot, moliyaviy hisobotga izohlar, hisob-kitoblar, tushuntirishlarni taqdim etishni bilishi kerak;
TN5 Xo'jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobining milliy standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni tayyorlash bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN6 Xo'jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobining milliy standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni taqdim etish bilimga ega bo'lishlari kerak;

	Ko'nikmalar:
TN7	Xo'jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobining milliy va xalqaro standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etishni biladi.
TN8	Moliyaviy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish, professional xizmatlarni ko'rsatishni tashkil qilish bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni va ko'nikmasiga ega bo'ladi.
TN9	Buxgalteriya balansi, moliyaviy natijalar to'g'risida hisobot tuzish va uni tahlil qilishni biladi.
TN10	Pul oqimlari to'g'risida hisobot, Xususiy kapital to'g'risida hisobot tuzish va uni tahlil qilishni biladi.

4.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:	Soat
	Ma'ruza (M)	30
M1	Asosiy vositalar hisobi. Asosiy vositalarning mohiyati, baholanishi va daromadga olish hisobi. Asosiy vositalar eskirishi (amortizatsiyasi)ning hisobi. Asosiy vositalarni qurish va ta'mirlash hisobi. Asosiy vositalarni hisobdan chiqarish hisobi. [1,1]	2
M2	Nomoddiy aktivlar hisobi. Nomoddiy aktivlarning mohiyati. Nomoddiy aktivlarning baholanishi, daromadga olish va hisobdan chiqarish hisobi. Nomoddiy aktivlar eskirishi (amortizatsiyasi)ning hisobi. [1,2]	2
M3	Pul mablag'lari hisobi. Pul, uning aylanishi (oqimi) va u bo'yicha atamalar. Pul tushumi va to'lovlari toifalari. Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotni to'ldirish bo'yicha axborot manbalari va uni to'lg'azish. [1,2]	2
M4	Investitsiyalar hisobi. Iqtisodiyotni modernizatsiyalashtirish sharoitida investitsiyalarning roli va bu sohada hisobning vazifalari. Investitsiyalar hisobini tashkil qilish. Investitsiyalarni turkumlash. [1,3]	2
M5	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi. Tovar-moddiy zaxiralar (TMZ)ning xo'jalik subyektlari faoliyatida to'rgan o'rni va bu sohada hisobning vazifalari. TMZlarni turkumlash va baholash. TMZlarni kirim qilish yo'llari va ular harakatini hujjatlashtirish. [2,1]	2
M6	Mehnat va unga haq to'lashning hisobi. Mehnat haqida tushuncha. Ishchi kuchi xarajatlarini hisoblash. Ish haqini to'lashga xarajatlarni tahlil qilish. Mehnatga haq to'lash shakllari. [2,3]	2
M7	Xarajatlari hisobi. Xarajatlar haqida tushuncha va ularning turkumlanishi. Ishlab chiqarish xarajatlarini asosiy, yordamchi ishlab chiqarishlar va xizmat ko'rsatuvchi ishlab chiqarishlar bo'yicha hisobga olishni tashkil qilish. Umumishlab chiqarish xarajatlari. [1,3]	2

➤ bayon qilish ravon bo'lmasa; ➤ fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa; ➤ fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
e) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin: ➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa; ➤ fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa; ➤ fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa; ➤ fanni bilmasa.

9. Foydalanilgan adabiyotlar
Asosiy adabiyotlar
1. Abdusalomova N.B., Temirov F.T. Moliyaviy hisob. O'quv qo'llanma. –T.: IQTISODIYOT, 2021. – 283 bet.
2. Karimov A.A., Kurbanbayev J.E., Jumanazarov S.A. - T.: Moliyaviy hisob va hisobot. O'quv qo'llanma. "Iqtisodiyot-Moliya", 2018. –496 bet.
3. Urazov K.B., Po'latov M.E. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –Toshkent: "Innovatsion rivojlanish nashriyot matbaa uyi", 2020. – 245 bet.
Qo'shimcha adabiyotlar
4. Toshmamatov N., Ismanov I., Buzrukhanov S. Moliyaviy hisob va hisobot. Darslik: -T.: – Toshkent "Sanostandart" nashriyoti, 2019. – 350-bet.
5. Alexander, D., Jorissen, A., Hoogendoorn, M., Van Mourik, C., & Kirwan, C. (2020). International financial reporting and analysis (8th ed.). – 378 page.
6. Melville, A. (2019). International financial reporting: A practical guide (7th ed.). Pearson Education. – 476 page.
Axborot manbaalari
7. https://www.perlego.com/book/4198758/financial-accounting-reporting-analysis-and-decision-making-pdf
8. https://online.hbs.edu/Documents/syllabus-financial-accounting.pdf

M8	Mahsulot, tovar (ish, xizmat)lar va ularni sotish hisobi. Tayyor mahsulot haqida tushuncha va uning turkumlanishi. Tayyor mahsulot (tovar, ish, xizmat)larni baholash. Mahsulot (ish, xizmat)lar tannarxini hisoblash usullari. [1,2]	2
M9	Ijara hisobi. Ijara tushunchasi va turlari. Ijara muomalalari hisobi. Operativ ijara nima va u qanday hisobga olinadi. Moliyaviy ijara ob'yektlari bo'yicha amortizatsiya (eskirish) kim tomonidan hisoblanadi. [1,2]	2
M10	Hisob-kitoblar hisobi. Hisob-kitoblar hisobini tashkil etish asoslari va vazifalari. Majburiyatlar hisobi. Xaridor va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar hisobi. [2,4]	2
M11	Bank kreditlari va qarzlar hisobi. Qisqa va uzoq muddatli bank kreditlari. Turli kreditorlarga bo'lgan qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar. Turli kreditorlarga bo'lgan uzoq muddatli qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar. [1,3]	2
M12	Xususiy kapital hisobi. Xususiy kapital va uning tarkibi. Xususiy kapital to'g'risidagi hisobotni to'ldirish bo'yicha axborot manbalari va uni to'lg'azish. hisobotdagi o'zaro bog'lanishlar. [1,3]	2
M13	Soliq va yig'imlar hisobi. Soliq va boshqa majburiy to'lovlar hisobi. Sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar. Sug'urta va maqsadli davlat jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarzlarni hisobga oluvchi schyotlar. [1,2]	2
M14	Daromadlar va xarajatlar hisobi. Daromadlar nima, xarajatlar nima. Asosiy (operatsion) faoliyatning daromadlarini hisobga olish. Asosiy ishlab chiqarish xarajatlari va uni hisobdan chiqarish hisobi. [1,1]	2
M15	Buxgalteriya hisobi schyotlarini yopish tartibi. Buxgalteriya hisobi schyotlarining hisobot davri oxirida yopishning iqtisodiy ahamiyati. Ishlab chiqarilgan mahsulotlarni haqiqiy tannarxi bilan reja tannarxini aniqlash tartibi. Reja tannarxi bilan haqiqiy tannarx farqlariga buxgalteriyada to'g'rilash provodkalarini tuzish. Buxgalteriya schyotlarini yopish ketma-ketligini aniqlash. [1,2]	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	30
A1	Asosiy vositalar hisobi.	2
A2	Nomoddiy aktivlar hisobi.	2
A3	Pul mablag'lari hisobi.	2
A4	Investitsiyalar hisobi.	2
A5	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi.	2

A6	Mehnat va unga haq to'lashning hisobi.	2
A7	Xarajatlari hisobi.	2
A8	Mahsulot, tovar (ish, xizmat)lar va ularni sotish hisobi.	2
A9	Ijara hisobi.	2
A10	Hisob-kitoblar hisobi.	2
A11	Bank kreditlari va qarzar hisobi.	2
A12	Xususiy kapital hisobi.	2
A13	Soliq va yig'imlar hisobi.	2
A14	Daromadlar va xarajatlar hisobi.	2
A15	Buxgalteriya hisobi schyotlarini yopish tartibi.	2

5.	Mustaqil ta'lim topshiriqlari*	90
1	Asosiy vositalar hisobi. Asosiy vositalar amortizatsiyasining hisobi.	6
2	Nomoddiy aktivlar hisobi. Nomoddiy aktivlar amortizatsiyasining hisobi.	6
3	Hisob-kitob operatsiyalari hisobi. Kassa operatsiyalari hisobi	6
4	Materiallar hisobi.	6
5	Mehnat va unga haq to'lashning hisobi	6
6	Xarajatlar hisobi .	6
7	Tayyor mahsulotlar va tovarlarning hisobi.	6
8	Soliq va yig'imlar hisobi.	6
9	Taqsimlanmagan foyda hisobi.	6
10	Qo'shilgan kapital hisobi.	6
11	Asosiy faoliyatning boshqa daromadlari hisobi	6
12	Moliyaviy faoliyat bo'yicha daromadlar va xarajatlar hisobi	6
13	Sotilgan mahsulot (tovar, ish, xizmat)larning tannarxi hisobi	6
14	Yakuniy moliyaviy natija hisobi.	6
15	Buxgalteriya schyotlarini yopish tartibi.	6

**Izoh: Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

6.	Ta'lim texnologiyalar va metodlari
➤ ma'ruzalar; ➤ amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; ➤ interfaol keys-stadilar; ➤ blits-so'rov; ➤ guruhlarda ishlash;	

➤ taqdimotlarni qilish; ➤ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
7. Talabalar tomonidan kridetlarni olish uchun talablar
Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

8. Talabalar bilimini baholash mezonlari
a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa; ➤ fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; ➤ fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa; ➤ berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa; ➤ konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; ➤ mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa; ➤ nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish; ➤ tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish.
b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa; ➤ fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa.
d) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa; ➤ fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;